

POLEMIEK ANARCHISME VS VRIJ KOMMUNISME - J. L. BRUIJN VS D.N.

Meer klaarheid (J. L. Bruijn, De vrije socialist, 12-12-1906)

Meer klaarheid. Licht, licht, meer licht GOETHE.

Bij de diskussies tusschen vooren tegenstanders van federatieve vrijheidlievende socialistische organisatie is 't m. i. niet alleen noodig ernstig te streven naar waarheid bovenal, maar naar klaarheid bovenal. Er heerscht in ons landje een echte Babylonische spraakverwarring, inzake van beginsel en opvattingen omtrent socialisme, kommunisme en anarchisme. Vooraf moet ik met verontwaardiging van onzen kant, (de federalisten) opkomen, tegen de veronderstelling, die het Vlaamsche blad Opstanding uit: „Het gaat er in Holland om de meest invloedrijkste te zijn, niet om principen".

De diskussie van 't oogenblik is, naar mijn meening, die van 't voor te bereiden Internationale kongres 1907, en de bij die diskussies ter sprake komende beginselvragen.

Eigenlijk zou ik, wat 't kongres betreft, mij van eenig verweer kunnen onthouden, door erop te wijzen", dat 't niet aangaat vooruit te loopen en diskuteeren, waar de uitvoerige oproep tot dat kongres nog niet is gepubliceerd, en men dus ook niet kan beoordeelen de bedoelingen der 5 onderteekenende landelijke federaties. Hoezeer dit juist is, meen ik, dat we telkens spoedig hebben op te komen tegen alle scheeve voorstellingen, die omtrent dit kongres nu reeds in omloop zijn. Dr heb ik één van die scheeve voorstellingen te pakken. We zouden de (?) anarchisten niet gekend hebben in deze zaak. Laat ik even vertellen, dat 3 der 5 federaties kortweg anarchistische federaties heeten, n.l. Duitschland, Bohemen en Londen. Maar wie zijn nu de anarchisten? In Holland ken ik er niet één. Sla den soc. almanak open zie welke groep of krant zich kortweg anarchistisch noemt. Niet één ! Dát verwijt ik juist steeds aan 't overgrootste deel der vrije socialisten, dat zij steeds den mond vol hebben over anarchisme, maar den moed missen 't socialistisch etiket te verwerpen en zich kortweg » anarchist" te noemen. Hierover vervolg ik verderop. Maar dan nog, wie moet dan geraadpleegd worden? Welke zijn die andere frakties? Wij, federalisten, komen er gaarne vooruit, dat we een doelbewuste fraktie met gemeenschappelijke hoofdbeginselen vormen, maar we wisten niet, dat er ook nog ongeorganiseerde frakties

bestonden. Wat moet ik nu toch verstaan onder „andere frakties?" Mag ik b. v. deze groepeerings aannemen:

1. Kommunistisch-socialistische Ver. te Vlissingen;
2. Socialisten Ver. en klubs, als in Middelburg, Rotterdam, Enschedé;
3. Vrije Socialisten Ver, te splitsen in: a. met beginselverklaring: de V.S.V. te Amsterdam, b. zonder alle overigen.

Of moet ik nog verder gaan en elk anarchist als een fraktie beschouwen, zooals wel eens ongeveer geleeraard wordt? Maar dan is 't eind verloren met al die raadplegingen! Want dit staatje geldt alleen voor Holland, maar begin nu ook eens niet andere landen. Bijv. Frankrijk heeft wel 'n dozijn . of nog meer verschillende benamingen in de vrije-groepen-wereld. Meen niet, dat ik den spot steek of overdrijf, al wat ik zoo opnoem, is werkelijkheid, geen fantasie. Als een zóó gewichtig iets, als een Int. kongres, georganiseerd wordt door federaties van 5 nationaliteiten, is dan de vrije deelneming aan zoo'n kongres nog niet gewaarborgd? Neen, autoritair optreden zou 't zijn, als b.v. een vrije groep Buiksloot of Anjum het in 't hoofd kreeg, krachtens het „vrije initiatief", een Int. kongres te beleggen. Intusschen, men publiceere voluit welke wenschen men op 't hart hebbe mits ná de publikatie van den oproep, anders wordt 't overbodig geschrijf. We zijn erg benieuwd naar die verborgen frakties. Ik heb me nooit kunnen voorstellen, dat er nog frakties gevonden konden worden onder menschen, die zonder landelijke organisatie en beginselverklaring werken. Klarheid, klarheid!!

Dat er, ná de openbare zittingen van 't kongres, in huishoudelijke zittingen zal worden overgegaan tot de stichting van de roode Intertionale, is duidelijk. Even duidelijk, als dat een deel der afgevaardigden of bezoekers der vrije openbare zittingen niet zullen medewerken aan de Internationale. In 't verslag van de Septemberkonferentie der Ned. federatie stond ook even duidelijk, dat op het Int. Kongres 1907 de definitieve stichting der Internationale zou plaats hebben.

Nu de beginselvragen. Reeds wees ik op 't dwaze verschijnsel in Holland, dat er feitelijk noch anarchistische groepen noch dito bladen bestaan, en dat, waar men meer over anarchisme dan over socialisme den mond vol heeft. Ik konstateer, dat D. N. nog in gebreke is gebleven eenig mogelijk bestaand principieel verschil tusschen vrij-socialisme en vrij kommunisme aan te toonen Want als antwoord hierop mag toch zeker niet beschouwd worden 't volgende: „kommunisme en socialisme is » niet hetzelfde. Komrnunismn is één der vele „scholen van het socialisme en dus dit is niet hetzelfde." Ik heb echter gezocht. Voor mij ligt D. N.'s brochure: Autoritair en Libertair Socialisme. Ik lees daar op blz. 79: „De Marxis,,ten gaan uit van dgn staat. De anarchisten „daarentegen

van het individu en de vrije „groepeering. Toch zien wij niet in, dat de „keuze bestaat tusschen één van deze twee." Nu begrijp ik er niets meer van en ik zocht naar klaarheid. D. N. heeft den naam hardnekkig vastgehouden en met hem vele anderen. Waar D. N. nu toch wel die keuze heeft gedaan, waarom dan een naam behouden, die alleen hier te lande bestaat en die de Holl. toestanden ingewikkelder en verwarder maakt? Waarom niet, als in zoovele landen, nu ook den naam bij de keuze gevoegd en zich „anarchist," zonder meer, genoemd? Men scheidt dan niet alleen zuiverheid, maar ook klaarheid in de beweging en 't verwijt, dat D. N. in den beginne van anarchistische zijde moest aanhooren : „Waarom noemt ge U niet: anarchist, of wilt ge per sé een richting aan uw persoon verbinden" zou voor goed opgeborgen zijn. Het spreekt vanzelf, dat men het recht mist anderen (b. v. kommunisten) te beschuldigen het anarchisme te laten vallen, als men zelf dat anarchisme nooit heeft opgeraapt.

Nog steeds weet ik dat verschil tusschen vrij-socialisme en vrij-kommunisme niet. De grootste moeilijkheid ligt al hierin, dat tegenover onze gemeenschappelijke beginselverklaring geen andere beginselverklaring kan worden gesteld (met uitzondering van die der V.S.V. te Amsterdam en deze heeft veel meer overeenkomst dan verschil) want wie zou 't recht hebben te bepalen wat 't vrije socialisme is? Men is immers tegen beginselverklaringen ! Gesteld, dat D. N. een kort begrip zou willen geven, wat heb ik er dan nog aan? Het is dan één enkel individu, die mij zijn beginselen mededeelt, maar omtrent de overigen tast ik in 't duister.

Nu zocht ik verder. Ik lees uit D. N.'s : „Geschiedenis van het socialisme, 2e deel, de bladzijden 1-11. Daarin vind ik en vond ik steeds definities van socialisme, kommunisme en anarchisme, die mij altijd bevredigden. Nergens kan ik echter verschil bespeuren tusschen vrij -socialisme of vrij-kommunisme. De hoofdrichtingen in het socialisme blijven toch: kommunisme en kollektivisme. Een vrij -socialist moet dus noodwendig kommunist zijn. Want socialisme, als algemeen begrip genomen, is toch onvolledig, evengoed als anarchisme. De toevoeging „kommunistisch" verduidelijkt de richting. En in dien geest spraken toch ook mannen als Malatesta, Merlino, Cafiero, Kropotkine, Reclus, Fischer en D. N. zelf.

Wederom: Klarheit, klarheit, nogmaals klarheit. Ik schaam mij niet iets van anderen te leeren, en ik meen, dat men zich daarvoor zelfs niet op den hoogsten leeftijd behoeft te schamen. Boven alles : het ideaal, de beginselen, daarover met elkaar te beraadslagen is een nuttige taak, nuttiger dan redevoeringen van Von Rillow, of diepzinnige beschouwingen van Prologus.

'S GRAVENHAGE, 5/12 '06. J. L. BRUIJN.

Mijn antwoord (D. N. , De vrije socialist, 12-12-1906)

Het is altijd goed om klaarheid te krijgen, want zonder klaarheid is er geen waarheid. Maar als iemand op klaarlichten dag met een kaars licht gaat zoeken of maken, dan is dat toch wel wat dwaas.

Ik weet niet of Bruyn behalve in den kring der federatieve kommunisten, wae,r het wel mogelijk is dat weinig klaarheid wordt gevonden, veel verkeert in de socialistische beweging wij gelooven het niet maar wij hebben van die Babylonische spraakverwarring niet veel gemerkt. Als het daarmede maar niet coo gaat als vroeger met de taktiekkwestie, waarmede men zoolang gerold en gesold heeft tot het iedereen de keel uithing. Maar wij zullen het ditmaal zoover niet laten komen. Vrat het lzmngres aangaat, Bruyn kan toch onmogelijk beweren dat dit de vrucht is van gemeenschappelijk werken. Al wat wij tot nog toe ondervonden van de Vrijheidlievende Kommunisten, die zoo vreeselijk voor organisatie zijn, is juist dat zij overal waar zij konden desorganiseerend werkten.

Bruyn kan nu wel spelen met het woord anarchisten en zeggen: die ken ik in Holland niet, maar nu moet hij zich niet van den domme houden, want hij weet zeer goed dat er tal van groepen bestaan, onder welken naam is onverschillig, die zich onder de anarchisten rangschikken. Voor mij zijn vrije socialisten en anarchisten eigenlijk 'tzelfde en zoo dikwijls men mij het onderscheid vroeg, heb ik steeds geantwoord: dat is hetzelfde. Of moesten die verschillende groepen inzake van een kongres niet gehoord worden, omdat zij niet onderling verbonden waren? Heeft Bruyn nooit gehoord van onze anarchistische konferentie te Deventer? Als men een algemeen werk wil doen, dan gaat het toch niet op, dat één fraktie, in dezea de vrijheidlievende kommunisten het alleen doet 1 Is dat soms organisatorisch?

Mij dunkt dat men eerst had moeten trachten althans alle groepen in den lande, die onze almanak aangeeft, hierover te hooren. De vrije groep te Buiksloot of Anjum had toch niet minder recht om een Internationaal Kongres te beleggen als deze Federatie, die toch zeker niet bogen kan op zoo'n groot aantal leden. Elke groep, hetzij zij anarchistisch, vrij-socialistisch of socialistisch heet, had recht hierover gekend te worden. En juist een internationaal kongres moet met zorg worden voorbereid en niet maar worden gedekreteerd door één fraktie, d.i. de Vrijheidl. Kommunisten. Of zit het 'm in de landelijke organisatie en beginselverklaring? Dat schijnt het 'm te zijn. Maar dan had men eerlijker gedaan niet van een Libertair Kongres te spreken maar van een Internationaal Kongres van Vrijheidlievende Kommunisten. Waarom heeft men dit niet gedaan? Elkeen

kan en mag een kongres houden waarover hij wil, maar laat men dan vooraf rondweg verklaren wie men oproept. Maar een Libertair kongres samen te roepen en een kongres van Vrijheid]. kommunisten te bedoelen, dat is niet eerlijk.

De roode Internationale behoeft niet gesticht te worden, die bestaat al. Heeft Bruyn nooit gehoord van de Anti-Militaristische Federatie? Kent hij niet een brochure: Wat de roode Internationale wil? Maar nu beginnen wij er iets van te begrijpen. Deze is altijd een doorn geweest in het oog van velen, o.a. van Cornelissen en nu moet men daartegenover een andere federatie stichten en die doopt men met denzelfden naam, om zodoende de eerste, die den naam reeds draagt, te verdringen. Maar deze bestaat en leeft en zal weldra levensteekenen geven door het Internationaal kongres, dat verleden jaar plaats had moeten vinden, het volgende jaar te houden.

Een van tweeen dus: of men wil een Internationaal kongres van Vrijheid'. Kommunisten, maar waarom het dan niet van den beginne af gezegd? Waarom schuilevinkje spelen? of men wil een algemeen kongres van Libertaire socialisten, maar dan had men eerst gezamenlijk moeten bijeenkomen om deze zaak te bespreken. Nu dit niet is gedaan, is er wel degelijk autoritair opgetreden door één fraktie, n.l. de Vrijheid'. kommunisten. Nu komen wij op het punt der beginselvragen. Dat ik hardnekkig vasthoud aan den naam Vrije Socialist is onjuist, alleen wel wat het blad betreft, maar ik houd niet van dat telkens veranderen van naam. Echter ik beloof Bruyn dat ik bij het begin van den nieuwen jaargang op den titel zal doen uitkomen dat De Vrije Socialist een anarchistisch blad is. Ik noem mij steeds en overal anarchist, ofschoon ik liever den naam had van: sociaal-anarchisme (nog liever: sociaal-akratie). Dit heb ik reeds gezegd in mijn Geschiedenis van het Socialisme en die titel vond weerklank bij dr. Friedeberg, die spreekt van anarchosocialisme, wat hetzelfde is, alleen verkies ik mijii titel omdat zij beter onderscheidt tusschen de sociaal-demokraten. Beiden zijn dan socialisten, dat zegt dan het woord sociaal, maar waar de een is voor een democratie of volksregeering, daar is de ander voor een akratie of geen regeering.

Het verwijt dat ik per se een richting zou willen verbinden aan mijn persoon, wijs ik eenvoudig als laster of kletspraat af, want dan zou mijn eigennaam moeten zijn opgenomen in den naam. Verschil tusschen vrijsocialisme en vrij kommunisme, zeker dat bestaat en wat Bruyn niet als antwoord beschouwt, dat is het toch. Immers het verschil zit in de woorden socialisme en kommunisme, daar beiden het woord "vrij" gemeen hebben. En nu is socialisme een algemeene benaming. Wat B. bedoelt met de woorden: n een vrij socialist moet dus noodwendig kommunist zijn", is ons niet duidelijk, daar in het verband dat dus nergens op slaat.

Hij zoekt dus licht, zooals wij zeiden, op klaarlichten dag. Zelf spreekt hij van kommunisme en kollektivisme als de hoofdrichtingen van het socialisme, maar dan kent hij reeds het onderscheid, tenzij hij deze beiden als hetzelfde verklaart. En zooals ik steeds zei dat het woord socialisme als algemeen begrip onvolledig is, wilde ik er de bijvoeging bij van „sociaal-anarchie. Wil Bruyn er per se het woord kommunistisch bij hebben, dan vergete hij niet dat niet alle anarchisten kommunisten zijn en dus hij gaat dan verwarring stichten of vergrooten, hij de man die zoo gesteld is op klaarheid!

Het socialistisch etiket wil ik juist niet laten vallen, want een anarchist behoort wel degelijk tot de socialistische familie. Bruyn verklaart dat tegenover hun gemeenschappelijke beginselverklaring geen andere kan worden gesteld. Waarom niet? Is het omdat zij zoo afdoende, zoo mooi is dat zij onverbeterlijk, ja onfeilbaar is? of is het omdat men geen gemeenschappelijke beginselverklaring kan opstellen?

Laat men nu niet spreken van de Amsterdamsche Beginselverklaring, want vraag er eens naar in Amsterdam, niemand kent haar en feitelijk is zij nooit verbindend geweest om zich aan te sluiten. Het komt mij voor, dat men juist van de zijde der Vrijheidlievende Kommunisten het woord „anarchisme" liefst wil wegmoffelen, want ik lees in den 96sten brief van Cornelissen aan het adres van v. Eeden, hoe deze gaat praten over „het oorspronkelijke en thans verouderde „anarchisme", dat niet verwisseld moet worden met „het tegenwoordige anarchisme" scherper gezegd met het revolutionaire en libertaire communisme". Dus hier vinden wij duidelijk hoe het „anarchisme" plaats moet maken voor de betere benaming van „revolutionair en libertair communisme" ofte wel Vrijheidlievend kommunisme.

Hier zijn wij aangeland, meen ik, waar men wezen wil.

Maar waarom dan zooveel woorden verspild? Waarom niet opgeroepen alle anarchisten of libertairen, die staan op het standpunt a van blijvende organisatie of federatie, b van een beginselverklaring, die men bij zijn toetreding moet onderteekenen evenals de formule die toegang schenkt tot de kerk en die een kollegie onderstelt (bestuur, kongres of wat ook) dat zal bepalen of men al dan niet trouw blijft om bij ontrouw wegens ketterij eruit te worden gezet.

Dus als er sprake is van meer klaarheid, dan moet zij komen van de zijde van Bruyn en consorten, die ons nu eens precies zeggen moeten wat zij voor hebben met hun Internationaal kongres.

F. D. N.

Over Kongressen, Internationalen en Beginselen (J. L. Bruijn, De vrije socialist, 25-12-1906)

Mijn antwoord aan DOMELA NIEUWENHUIS.

Het antwoord van N. onder mijn vorig artikel geschreven, is naar mijn meening, zóó onvolledig en zóó onjuist, dat ik mij gedrongen gevoel een slotwoord te geven, waarop N. natuurlijk eveneens zal antwoorden. De lezers behooren dan, na beide partijen gehoord te hebben, zelf hun gevolgtrekkingen te maken. 't Is mij niet te doen om eindeloze debatten.

Meer klaarheid, vroeg ik. Ik wil gaarne toegeven, dat iemand, die 8 jaren de beweging meemaakte, gelijk ik, niet alles zoo klaar zal zijn, als iemand, die 27 jaren in de beweging leefde, gelijk Domela Nieuwenhuis.

Toch durf ik te zeggen niet alleen te staan, waar ik beweer, dat in de beweging de doelbewustheid zoek is. N. kent toch wel het Volksblad van de Zaan? Welnu, meermalen is daarin geweest op 't groote gebrek in de beweging: gebrek aan voldoende organisatie en beginsel — of doelbewustheid. N. kent toch ook De Toekomst van Middelburg? Welnu, onlangs vond ik daarin, onder „ingezonden”, geweest op de verwatering der socialistische pers. N. kent toch eveneens het Parijsche blad: Les Temps Nouveaux? Hij heeft toch ook in 't no. van 1 December j.l. het hoofdartikel van Dunois gelezen? (Een uittreksel hiervan vindt men opgenomen in het Volksdagblad van 15 December jl.) Hoort, wat hij schrijft, hij, die in hel land van 't anarchisme woont:

"Hel is inderdaad een zéér vreemd schouwspel, dat het hedendaagsch anarchisme ons biedt. Nooit was het meer verdeeld in zijn dagelijksche aktie, nooit onzekerder van zichzelf, nooit jammerlijker ongeorganiseerd, nooit oneeniger."

Het Hollandsche anarchisme is er m. i. niet veel beter aan toe. Als men sommige hoofdartikels in De Vrije Socialist leest (b. v. in het no. van 15 Dec. Agitator) krijgt men den indruk, dat de strijd tegen den persoonlijken eigendom — de kern van het socialisme — geheel op den achtergrond raakt en, evenals bij de geloovigen, wijsgeerige bespiegelingen en woordgeklank in de mode zijn.

Zeker, is het a. s. kongres de vrucht van gemeenschappelijk werken, en wel van federaties uit 5 nationaliteiten. Het is dus niet „gedekreteel d" door de Hollandsche Vrijheidlievende Kommunisten Inderdaad zijn mij 3 anarchistische konferenties bekend, de eerste van Arnhem, de tweede van Zwolle, de derde — »gedekreteerd" door Deventer. Maar het is nu

juist niet met zulke aangename gevoelens, dat ik mij die konferenties herinner. Arnhem en Zwolle waren de konferenties der „wenschelijkheden," Deventer bracht de negatieve anti verkiezingsaktie teweeg. Zoodat ik mij gerechtigd acht 't nut van zulke konferenties in twijfel te trekken — misschien zal 't grootste nut hiervan wel 't meest gevoeld zijn door de spoorwegmaatschappijen. Ik zou beslist weigeren mij druk te maken met en voor een internationaal kongres, indien we de kameraden uit verschillende landen lieten komen om hen louter op wenschelijkheden of bespiegelingen te onthalen.

Indien D. N. meent, dat overeen int, kongres alle groepen gehoord moeten worden, zie ik niet in waarom we dan ook niet de groepen uit andere landen zouden moeten hooren. Op die manier zou men een dubbel kongres krijgen! Zooals gezegd, 't kongres gaat niet alleen uit van de Hollandsche federatie, maar van nog 4 andere. Zelfs de Holl. federatie in haar geheel zal evenmin in staat zijn de organisatie van 't kongres ter hand te nemen, dat wordt ten slotte door de Amsterdamsche federatie zelf gedaan. Er is absoluut geen motief om hetzij D. N. persoonlijk (D N. vermeende grieven brengt hij slechts als persoon te berde) hetzij de groepen inden lande te raadplegen. Want – de binnen eenige dagen te publiceeren oproep zal dat leeren – iedereen wordt toegelaten, heeft recht puten voor de dagorde in te dienen en aan de beraadslagingen deel te nemen. Wie kan dan nog volhouden, dat aan de vrijheid wordt tekort gedaan of iemand wordt buitengesloten? Integendeel zou ik vreezen, dat, wanneer er eens zoo'n (overbodige) landelijke konferentie. zou worden gehouden, juist 't gehaspel zou beginnen over wat al of niet op de agenda moet worden toegelaten. Men moet niet komen aandragen met 't praatje, dat we niet alle libertairen zouden willen ontvangen, dat we beter deden de lui een beginselverklaring te laten onderteekenen bij toetreding. Juist dán zou men een krachtig argument hebben om ons van uitsluitingszucht te beschuldigen. Wij willen iedereen 'lebben, ook al is hij de grootste tegenstander van blijvende federatie enz. Na de publikatie van den oproep internationaal zal moeten blijken of er zulke gewichtige bezwaren rijzen tegen het beleggen vaneen kongres door 5 nationale federaties, inplaats van dat te laten doen dooreen soort van aristokratisch anarchistisch komitee (Kropotkine, Malatesta, Malato, Ferrer e.a.) waar de redaktie van *Opstanding* veel voor schijnt te voelen. En toch schrijft deze redaktie: „*In ieder geval zullen wij op het kongres aanwezig zijn*". Nog een ander getuigenis uiteen brief vaneen kameraad uiteen der Fransche provinciën:

In 't almanac illustré de la Revolution lees ik, dat in 1907 te Amsterdam een Int. Lib. kongres moet plaats hebben. De kwestie is zéér belangrijk, men moet hopen, dat 't welslagen ervan compleet zij, het gaat er om, dat de libertairen aller landen de ge ederen sluiten".

En Dunois schrijft aan 't eind van zijn artikel:

Het kongres van Amsterdam zal iets weg hebben van wat de juristen noemen: het konstitueerend karakter. Als het eerlijk en ernstig zijn hooge taak vervult zal tegelijk met hem het anarchisme een nieuwe faze in gaan".

De echos, die na de publikatie van den oproep vernomen worden, zullen we geregeld in 't Volksdagblad publiceren, want behoefte aan internationale voorlichting bestaat ongetwijfeld. Mijn slotwoord over 't kongres richt ik tot D. N.:

„Januari a.s. heeft in Madrid een internationale anti-anarchistenkonferentie plaats, uitgaande van de verschillende mogendheden. Zoudt gij, Domela Nieuwenhuis, doordat gij tot 't ongehoorde feit overgaat een internationaal arbeiderskongres tegen te werken, die mouchards stof tot vreugde willen geven? Of moeten we niet alle persoonlijke gevoeligheden overboord werpen en tegenover het internationaal optreden der vast aan een gesloten revolutionaire arbeiders stellen? Of staat ge erop internationaal bekend te geraken als een treurig voorbeeld van wat een waarlijk internationaal voelend anarchist niet behoort te zijn?"

Er behoeft geen roode Internationale meer gesticht te worden en doet men 't, men sticht dan daartegenover een andere federatie om haar te verdringen. Ik heb altijd gedacht, dat rood wil zeggen: socialistisch, maar niet: antimilitaristisch. Een Internationale, die slechts één deel der propaganda omvat, mist m.i. recht van bestaan. Ik zeg dit, ook al weet ik, dat eenige federatie-kameraden inde I.A.M.V. zitten. Wat nu die I.A.M.V. betreft, daarop valt nog wel wat af te dingen. Rood is ze al vast niet en Internationaal? Dat schijnt vrijwel beperkt te zijn tot Holland en Frankrijk. Als we zien wat de pure anarchist Jacques Mesnil erover schrijft (December no. Ontwaking) zou men geneigd zijn van een doode Internationale te spreken.

Mesnil schrijft o.m. deze typeerende woorden: „*Raar rol en haar invloed zijn tot heden bijna **nul** geweest en men mag zeggen, dat de onderneming geheel **schipbreuk** leed*".

Gerust, Nieuwenhuis, die speciale Internationale is ons geen doorn in 't oog; onze Internationale zal recht op dien naam hebben en zich niet angstvallig bezighouden met één der vele vraagstukken der propaganda. En waar N. schrijft, dat "deze (de A. M. Internationale) bestaat en leeft en weldra levensteekenen zal geven dooreen Internationaal kongres", maak ik eruit op, dat er er wel eenigen grond bestaat om aan die levensvatbaarheid dier speciale onderneming te twijfelen. Maar zit bij N. soms de vrees voor, dat de buiten kameraden veel liever een libertair intern. kongres bezoeken, dan een

intern. kongres, waar alleen 't anti-militarisme ter tafel komt? Zoo já, dan ga ik N's houding eenigzins begrijpen.

Ten slotte de *beginselkwestie*. Ik voor mij weet, wat N. ook moge beweren over verschil tusschen vrij-socialisme en vrij-kommunisme, al geeft hij, zonder eenig onderschrift in zijn blad gelegenheid te verklaren, dat 't kommunisme niet anarchistisch zou zijn, dat er gelukkig nog een beduidend aantal vrije socialisten gevonden wordt, die wel 't kommunisme aanhangen en vereenigbaar achten met of als uitvloeisel beschouwen van hun vrij socialisme. N. blijft vaag in z'n beweringen. Hij is 't met mij eens, dat het socialisme in twee hoofdstroomingen kan verdeeld worden: het *kollektivisme* en het *kommunisme*. Heb ik dan geen recht te konkludeeren, dat elk vrij socialist dus noodwendig kommunist moet zijn? Of wil N. een inhoudsloos socialisme, dat zich niet, zooals 't kommunisme, uitspreekt over de toekomstige wijze van voortbrenging en verbruik? Even onvolledig het begrip socialisme is even onvolledig is het begrip sociaalanarchisme. Beiden geven niet de economische oplossing aan. Daarom zou ik gaarne willen weten wat N. beschouwt als verschil tusschen ons vrij-kommunisme en zijn vrij -socialisme (lees: anarchisme). Niet ieder anarchist is socialist: tegen die bewering protesteer ik. De voorstanders van beperkt privaat-bezit of eigendom, van den strijd van allen tegen allen, enz. enz. zijn zij socialisten. Alle kommunisten zijn socialisten, maar niet alle anarchisten.

In 't rapport der Soc. rev. onafh. studenten, bestemd voor 't int. kongres van 1900 te Parijs, voorkomende in de door de V.S.V. te A'dam uitgegeven brochure: Kommunisme en Anarchie, staan enkele mooie passages, die ik, in verband met dit artikel even wil aanhalen.

"Maar de nauwe band, die de anarchie (= het vrij-socialisme, volgens N.) verbindt aan het kommunisme is niet alleen theoretisch en logisch: het is gelijk een feitelijke band. Van het begin der anarchistische beweging af had het als basis de kommunistische idee. Wij willen spreken van den tijd der Internationale".

En elders: „Bakunine scheidt toch nooit zijn anarchisme van zijn kommunisme. Hij scheidt het zelfs zóó weinig, dat hij het woord anarchisme zelden gebruikt". Volgens dat rapport is feitelijk kommunisme en anarchisme één. En wil men weten wat hieromtrent de gedachtengang der Fransche anarchistische arbeiders (dus niet: journalisten, letterkundigen, wijsgeeren e.d.) is? Dunois zei aan ons adres: „Wat praat jelui za,n libertair-kommunist en anarchist? Die twee zijn voor ons 't zelfde — ge zoudt het doen voorkomen alsof er twee soorten kameraden zijn". Wil N. soms een speciaal soort anarchisme, made in Holland? Hij antwoorde hierop eens wat uitvoeriger, desnoods in één of meer artikels. Dat zijn beginselen toch wel waard.

Als ik zeg, dat tegenover onze gemeenschappelijke beginselverklaring geen andere kan worden gesteld, bedoel ik daarmee alleen, dat de vrije socialisten tezamen te heterogeen zijn om er zelf een te geven. N. bewijst 't al zelf waar hij 't kommunisme afvalt, in tegenstelling met vele zijner geestverwanten. Of wat moet ik toch eigenlijk als N.'s beginselen aanmerken? Ik wil hem gaarne eeren door te verklaren, dat hij vroeger heeft medegewerkt aan mijn socialistische opvoeding. Maar daartegenover stel ik, dat men tegenwoordig te vergeefs in De Vrije Socialist moet zoeken naar 'n bepaalde klare socialistische richting. Aan N. de beurt tot antwoorden.

'S GRAVENHAGE, 16/12 1906. J. L. BRUIJN.

Nog eens: mijn antwoord.

Het is wel merkwaardig dat men steeds zijn best doet om de hoofdzaak, nl. den strijd tegen het persoonlijk eigendom op den voorgrond te plaatsen en dat dan iemand heel leuk komt verklaren dat deze geheel op den achtergrond raakt. Men zou geneigd zijn te vragen: maar leest gij het blad wel? Of men komt tot de konklusie dat men zelf zeker gek is. En daartoe haalt Bruijn als bewijs aan het artikel van Agitator, die juist altijd tegen het persoonlijk eigendom agiteert ' al voegt hij er den strijd tegen het gezag bij, want die is anarchist.

Bruijn mag beweren zooveel als hij wil, dat het kongres de vrucht is van gemeenschappelijk werken, dat is betrekkelijk waar. Het is het gemeenschappelijk werken van 5 nationaliteiten. Onjuist van 5 groepen uit 5 nationaliteiten. En door deze is het gedekreteerd buiten de heele anarchistische beweging van Nederland om. Was het erom te doen om gemeenschappelijk te werken waarom laat men dan alle anderen behalve die enkele groepen der Federatie erbuiten? Als Buiksloot het deed, dan zou Bruijn het autoritair vinden, nu hij het doet met enkele vriendjes, nu is het niet autoritair! Wat is dat nu voor een redeneering ! Bruijn mag een onderlinge bespreking van belangrijke vraagstukken onnut vinden, wij niet. Besluiten schijnen in zijn oog alleen belang te geven aan 'n kongres. Juist en dat is ons bezwaar. Men neemt besluiten die bf niet gehouden worden en dan geven ze niets, bf die bindend zijn en men begint een verkeerden weg op te gaan, die leidt tot centralisatie, dus niet anarchistisch.

Vermakelijk is het dat Bruijn durft spreken van een aristokratisch anarchistisch komitee, alsof dit niet juist ons bezwaar is tegen de oproepers, die zich als zoodanig hebben opgeworpen. Er moet toch een reden zijn waarom men de andere groepen er niet in heeft gekend.

Ik werk geen zich noemend internationaal arbeiderskongres tegen, maar waar men in het buitenland denkt en men al reeds zijn best heeft gedaan hiervan den schijn te geven in de buitenlandsche bladen het esperanto van Bruijn deed als zoodanig reeds goede diensten dat dit kongres uitgaat van de anarchistische groepen in Nederland, daar eischt de eerlijkheid en die mag toch ook wel een woordje meespreken te zeggen dat slechts een zeer klein gedeelte, dat als Federatie van Vrijheidl. Kommunisten is opgetreden, de oproeping van hier doet. Ik heb reeds meermalen meegewerkt tot het samenkomen van verschillende internationale kongressen, maar nooit tot een zoo autoritair optreden. En nu mag Bruijn meenen reeds het criterium te bezitten hoe een waarlijk internationaal voelend anarchist niet behoort te zijn, zoolang zijn onfeilbaarheid nog niet is gedekreteerd, zoo lang hechten wij aan die praatjes niet de minste waarde. Tegenover de aanhalingen van Bruijn uit buitenl. bladen kunnen wij aanhalen wat de Anarchie van Parijs schreef: „ Amédée Dunois stelt ons het anarchistisch kongres dat te Amsterdam zal worden gehouden, voor als een goed nieuws. Het schijnt dat het de Neder. landers en Belgen zijn die er het initiatief toe namen „gekonstitueerd in groepen en in propagandafederaties", zij zijn sterk waar wij zwak zijn. Drijft Dunois den spot of spreekt hij ernstig? Hij profiteert van zijn artikel om af te geven op de „zuiveren", die „fier den rug toekeeren aan het leven en het volk". Voor wie spreekt hij? En tot welk individualisme dat hij niet kan kwalificeeren, komen zij? Laat Dunois aan Jean Grave vragen welke de groepeeringsen zijn die de grootste propaganda maken door middel van de brochure? Het kongres van Amsterdam zal een bluf zijn, zooals de Belgische Federatie er reeds een is".

Die zijn er dus niet erg mee ingenomen, maar die worden door Bruijn direkt in den hoek gezet als treurige voorbeelden van hetgeen een waarlijk internationaal voelend anarchist niet behoort te zijn. Men ziet dat men dus buitenslands in de meening verkeert dat de Nederlanders en Belgen het doen, welnu wij verklaren dat verreweg de meeste Nederlanders in deze zaak totaal niet gekend zijn, alleen het kleine klubje van Vrijheidl. Kommunisten. Nu mag men zeggen: werpt alle persoonlijke gevoeligheid over boord, maar het is toch heusch niet te veel gevraagd dat men niet wenscht dat over ons beslist wordt zonder ons!

Dat de Anti-Militaristische Internationale schipbreuk leed, dat kan Mesnil wel zeggen, maar daarmee is het nog niet bewezen. Wel vreemd dat terwijl kameraden zeggen dat een beweging schipbreuk heeft geleden, de regeeringen voor geen beweging zoo bang zijn als juist voor deze. Weet Bruijn niets van de vervolgingen onzer kameraden in Frankrijk, in Zwitserland, Boheme en Italie, omdat zij als antimilitaristen optraden?

Als Bruijn bluft met zijn vijf Federaties in vijf landen, tezamen tellend hoeveel leden? wij zouden het kunnen doen met heel wat meer. Maar wat geeft zoo'n kleinzielig gedoe? Wij hebben gezegd en herhalen: elkeen heeft het recht om tot een kongres op te roepen wien hij wil en elkeen die zich ertoe aangetrokken gevoelt, die zal erheen gaan. Maar de billijkste voorwaarde is toch dat men do mensen uitnodigt tot een bepaald doel. De Federatie van Vrijheidlievende kom munisten bedoelt de stichting van een vaste organisatie met een vast program. Waarom komt men daar niet eerlijk voor uit en verschuilt men zich achter den naam van een Libertair kongres? Bruijn antwoordt hierop heelemaal niet en dat is juist de hoofdzaak.

Als deze gewenschte Federatie tot stand komt, dan mag zij wenschen dat zij even krachtig is als de Anti-Militaristische. Waar hij spreekt over een "speciale onderneming" in tegenstelling tot zijn algemeene, ziet men dat er wel degelijk konkurrentie in het spel is. Als er een nieuwe maatschappij voor iets wordt opgericht, dan ziet men al te vaak dat men begint met eerst anderen, die bestaan, zwart te maken. Bruijn volgt hier heel kleinzielig deze methode ook.

Wat de beginselkwestie aangaat, deze schijnt al heel moeilijk door hem gevat te worden. Hij haspelt socialisme, kommunisme, anarchisme zoo door elkaar, dat men er geen touw meer aan vast kan maken. Zeker, kommunisme en anarchisme kunnen samengaan, maar zij doen het niet noodzakelijk. Zoodra men een dwangkommunisme heeft en wat zijn de kommunistische stelsels van Fourier, Gebet, enz. anders dan dwangstelsels? dan heeft het anarchisme daar niets mede te maken. Als Bruijn dat niet begrijpt, ik zie geen kans het hem duidelijker te maken. Als een mensch niet wil begrijpen, dan is het onbegonnen werk om het hem duidelijk te maken, want hij begint steeds weer met hetzelfde. Het begrip : sociaal-anarchisme zou de economische oplossing niet geven, maar hoe hebben wij het nu? Sociaal is juist de economische oplossing, want het drukt uit de socialiseering der produktiemiddelen, en anarchisme drukt uit den vorm, die in tegenstelling met de democratie, de gezagslooze moet zijn. Vollediger kan ik het niet geven. Misschien ligt dit aan mij, maar men kan van iemand niet meer vragen dan hij geven kan. Als Vrijheidlievend kommunist en anarchist hetzelfde is, waarom accepteert men dan den naam van anarchisten niet? Waarom kibbelt men dan over woorden?

Eindelijk kom ik ertegen op dat ik het kommunisme zou afvallen. Waaruit blijkt dit? Ik wil de vrijheid zoo ver uitstrekken dat wie in kommunisme wil leven, dit vrijelijk moet kunnen doen maar dat niemand gedwongen zal worden in kommunisme te loven. En heeft men geloof in het kommunisme, dan is men overtuigd dat de menschen er vanzelfven toe zullen komen zoodra zij inzien dat deze vorm van samenleving te verkiezen is boven elke andere.

Maar als men de menschen wil dwingen, dan zal men ze niet winnen voor het kommuniste. Dat is zeker. Vrijheid bovenal! Maar juist dat gemis aan geloof in de vrijheid, dat staat zooveel en ook Bruijn hinderlijk in den weg. Bruijn zal natuurlijk weer niet tevreden zijn over mij, gelijk ik het niet was over hem. Men kent nu beide gevoelens en de lezers moeten zelve beslissen wat gemakkelijk gaat, nu beiden na elkander in hetzelfde blad aan het woord zijn geweest.

REDAKTIE. (D.N.)

Aan J. L. Bruijn (AGITATOR, De vrije socialist, 09-01-1907)

Ik kan me waarlijk niet begrijpen hoe je zoo'n lang artikel noodig hebt om te bewijzen, of te beweren (bewezen hebt ge nog niets) wat anarchisme, socialisme of komniunisme is, of wat het met elkaar van doen heeft. Ik wil daar niet op ingaan, daar de Bed. van de V. S. u naar mijn meening uitstekend van antwoord heeft gediend.

Ik dien u echter even te antwoorden op het onbegrijpelijke, dat ge mijn artikel uit de V.S. van 15 Dec. gebruikt om uw bewering te staven, daar uw aanhoudend geschrijf juist door dat artikel wordt bestreden. Ge beweert dat ik het persoonlijk eigendom op den achtergrond plaats en den strijd tegen het gezag en voor de vrijheid op den voorgrond. Betrekkelijk is dat waar. Het gezag is de machtigste faktor waarop het eigendomsrecht berust en moet dus eerst verwijderd worden. Daarvoor is echter meer noodig dan kunstmatige organisatie.

Daarvoor is noodig wat gij noemt „wijsgeerige bespiegelingen“, wat ik noem „Ontwikkeling“. Ontwikkeling, in dien zin en zoo uitgebreid, dat niemand meer de banden van het gezag kan verdragen, doch elk mensch individueel in staat is zichzelf te regeeren. In zoo'n samenleving berustende op zelfregeering kan ik mij niet indenken, dat de vrije mensch het eigendom zou eerbiedigen in dien zin, dat de mensch vrij zijnde gebrek zou lijden bij overvloed, zooals thans geschiedt.

Edoch, wat is eigendom? of bestaat het in werkelijkheid niet? Eigendom is volgens mijn bescheiden meening niets dan roofgoed, gereglementeerd door wetten, die gehandhaafd worden door ruw geweld, hetwelk alleen uitvoerbaar is door de macht van het gezag. De bespiegelingen der vroomen en die van mij hebben dan ook dit verschil; dat de eersten een gelukkig hiernamaals voorspiegelen, hetwelk men deelachtig kan worden door gods genade, dewijl ik juist elke genade verafschuw, als zijnde de mensch onwaardig. God doet

bij de eersten dienst als opperste gezag, en is hij mij het gevaarlijkste spook dat we hebben te bestrijden. Is dat spookbeeld verdwenen, dan verdwijnt daarmee het eigendoms begrip en treedt recht in de plaats van genade. We Wachten dan op geen hiernamaals doch zullen direkt op aarde als vrije menschen kunnen leven naar eigen goedvinden. Ik gun u dan van ganscher harte, Bruyn, dat ge leeft als kommunist, mits ge mij er niet toe dwingt. Of ge mij dan wilt noemen: Anarchist, Kommunist of Socialist, is mij hetzelfde, als ge mij maar vrij laat in het kiezen mijner levenswijze.

AGITATOR.

Over Kongressen en beginselen. (M. H., De vrije socialist, 09-01-1907)

Waarde Redaktie.

Was ik niet te midden in het debat gebracht door aanhalingen uit het blad Opstanding, dan zou ik mij zeker niet veroorloven langer uwe lezers bezig te houden met discussies waaruit alles spruit behalve broederlijkheid. Ik erken volgaarne dat, hetgeen ik schreef in Opstanding wat hard was voor de Nederlandsche toestanden, maar in principie houd ik staande wat ik schreef n.l. dat enkel de Vrijheidlievende Kommunisten beweging is 'n beweging gericht tegen de persoonlijkheid Nieuwenhuis. Het publiek kent maar al te goed de verhouding Nieuwenhuis – Cornelissen dan dat het een geheim is wat Cornelissen in 't schild voert. Bruijn beklagt zich niet hij alleen over het ongeorganiseerde anarchisme. Ons komt die desorganisatie in het geheel niet verwonderbaar voor.

1. Omdat er niet veel te organiseeren valt.
2. Omdat de organisaties overal die zijn van X. Y of Z.

Ik verklaar mij nader. Het feit mag wel heel decourageant zijn maar men dient het toch te bestatigen.

Er zijn bitter weinig anarchisten. De arbeidersklasse is over het algemeen te weinig ontwikkeld om zelfstandig te denken, die behoeven „Kopstukken," „Leiders," „Grootsprekers" enz., dus geen anarchisten; zijn er nu evenwel menschen die zichzelf zijn, dan zijn het juist zij die niet gedoogen dat, als de Cornelissen b.v. het zich in het hoofd halen de sociale kwestie op te lossen door de vrijheidlievende kommunistenbeweging, dit zoo maar zal opgenomen worden voor gangbare munt.

Waarom ook konden Cornelissen, Bruijn en consorten net zoo goed geen organisatie zoeken in de reeds bestaande?

Waarom kwam nu juist C. op het denkbeeld een Internationaal kongres te houden?

Waarom wisten nu juist de V. K. dat het noodig was eene Internationale tot stand te brengen? Die samenloop van dingen kan wellicht aanleiding geven tot eenig wantrouwen, niet zoozeer in kwestie beginsel dan wel in de intieme moraal van sommige voorstanders. Als zelfbewuste menschen moeten wij ons daarvoor behoeden, en dat is hetgeen ik wilde betoogen.

* * *

Bruijn wil in de laatste nummers van de Vrije de reinheid der opvatting zonder nevenbedoelingen staande houden en verdedigen. Hij gelukt er evenwel niet in, tot mijn grooten spijt. De aanhalingen, die Bruijn doet, zijn heel oppervlakkig en alles behalve rechtvaardig. Bruijn roept de Temps Nouveaux op als getuige voor een organisatie. Ja, maar wat voor een Organisatie? Dunois gewaagt er niet van en Bruijn had goed gedaan indien hij zijn voorbeeld had gevolgd, hij leze de brochure van Jean Grave maar eens na: „Organisation, Initiative, Cohésion.”

Als Bruijn maar niet valt met zijn 5 bijtredende nationale federaties! In die van België zijn alleen reeds meer nationaliteiten vertegenwoordigd dan er landen op de wereld zijn!? We zullen er maar liefst over zwijgen, hoe het gesteld is met die federaties. En hier ligt de „Haas in de peper”: Ik sprak in Opstanding over het nut van het kongres en zei o. a. dat, als een Kropotkine, een Malatesta enz. een kongres gewenscht achten, er ook brood op de plank zou liggen, hetgeen nu hoogst twijfelachtig zal zijn.

Toen Bruin dat las moest hij zeker aan zinsbedrog lijden, want hij maakte daaruit op dat de redactie van Opstanding veel voelde voor een aristokratisch anarchistisch komitee!?! Als men aldus de Historie schrijft!

Als de I. A. M. V. schipbreuk heeft geleden, dan zou dit heel betreuenswaardig zijn. Heusch bekent Bruijn misschien de A. M. propaganda ondergeschikt, dan ben ik zoo vrij te beweren dat juist daar het eenige raakpunt te zoeken is voor alle revolutionaire krachten, het is de eenigste propaganda die kans heeft te gelukken, dat onderwerp zullen wij, indien noodig, op het kongres verder behandelen.

* * *

Het beginsel van Bruijn schijnt mij eer van achter. Er zijn fleschjes met etiketten en er zijn er ook zonder.

De vraag is: „Wat zijn de beste?" Ik voor mij kijk eerst wat er in is. Wat is het toch dom op onze dagen nog te trachten zelfdenkende menschen onder één naam te rangschikken, mocht dit ook nog internationaal gebeuren, C. is daar fier op, ik niet.

Ieder mensch heeft zijn doel, zijn zienswijze; kijkt door zijn oogen, voelt door zijn organen; dat herkennen, en dát alleen is het karakteristiek van den anarchist meen ik.

Kommunisme, kollektivisme, socialisme, enz. zijn namen die slechts bij benadering en heel in 't verkort theoriën aanduiden die dan nog verschillen van persoon tot persoon. Zou C. nu werkelijk meenen dat al zijn volgelingen zijn theorie van A. tot Z. op en top deelen?

Neen! zoo dan waarom het vitten.

Gent. M. H.